

Түсіндірме жазба

Мақсаты: оқушыларға өзін-өзі анықтау және болашақ кәсіби қызмет саласын таңдау процесінде кәсіптік бағдар беруді қамтамасыз ету.

Міндеті:

Еңбекке деген оң көзқарасты қалыптастыру;

* Кәсіби іс-әрекеттің мазмұнын түсінуге үйрету;

* Мамандық талаптарын жеке қасиеттермен байланыстыруды үйрету;

* Өз мүмкіндіктері мен қабілеттерін талдауға үйрету (өзінің жеке басының қасиеттері мен мүмкіндіктерін тану және бағалау қажеттілігін дамыту);

* Жоғары мектеп деңгейлері мен қосымша және кәсіптік білім беру мекемелерінің, сондай-ақ жергілікті кәсіпорындармен өзара әрекеттесу жүйесін дамыту.

Жоспарды іске асыру облыста сұранысқа ие кәсіби кадрларды даярлауға бағытталған кәсіптік бағдар беру іс-шараларын өткізуге жалпы білім беру мекемесінің мұғалімдері, оқушылардың ата-аналары, жұмыс берушілер, Жұмыспен қамту орталығының қызметкерлері және басқа да мүдделі тұлғалардың белсенді қатысуын қамтамасыз етеді.

Мектептегі кәсіптік бағдар беру – бұл оқушылардың мамандықтардың әлеуметтік-экономикалық және психофизикалық ерекшеліктері туралы қажетті білім көлемін меңгеруіне бағытталған оқу-тәрбие жұмысының жүйесі. Қоғамның әл-ауқаты үшін әрбір мектеп түлегі өзінің мүдделері мен бейімділіктерін барынша толық пайдалануды табуы және қоғамдық өндіріс жүйесіндегі өз орнын іздеуге уақытын, күші мен ресурстарын ысырап етпеуі қажет. ең көп пайда әкеліп, еңбегінен терең қанағат ала алатын.

Мектепте кәсіптік бағдар беру жұмысын мекеме әкімшілігі, кәсіптік бағдар мұғалімдері, сынып жетекшілері, пән мұғалімдері жүргізеді.

Жұмыс жоспары оқушылардың жас ерекшеліктерін, бастауыш, негізгі және жалпы білім беретін мектептердегі жұмыстың мазмұнындағы, формалары мен әдістеріндегі сабақтастықты ескере отырып, кезең-кезеңімен жүзеге асырылады.

Мектептегі кәсіптік бағдар беру жұмысының негізгі бағыттары:

* кәсіптік ақпарат: мамандықтар әлемі, тұлғаның өзін-өзі анықтауға қажетті жеке және кәсіби маңызды қасиеттері, оқу орындарының жүйесі мен мамандық алу жолдары туралы, қоғамның кадрларға деген қажеттілігі туралы мәліметтерді қамтиды.

* кәсіптік білім беру: мектеп оқушыларының бейімділіктері мен кәсіби қызығушылықтарын қалыптастыруды қамтиды. Кәсіптік білім берудегі педагогикалық жұмыстың мәні студенттерді оқу және сыныптан тыс жұмыстарға, қоғамдық-пайдалы және өндірістік жұмыстарға қатысуға ынталандыру және өз күштерін белсенді түрде сынау болып табылады.

Оқушылардың әр түрлі іс-әрекеттерде өзін сынап көруі маңызды.

* кәсіби консультация: студенттің жеке тұлғасын зерттеу. Сынып жетекшісі оқушылардың іс-әрекеті мен дамуын бақылау, олардың оқу және сабақтан тыс жұмыстарының нәтижелерін зерделеу, сауалнамалар, оқушылардың психологиялық-педагогикалық ерекшеліктерін құрастыру сияқты жұмыс әдістерін пайдалана алады.

Жұмыс формалары:

* кәсіптік бағдар беру сабақтары;

* экскурсиялар;

* кәсіптік бағдар беру бойынша сынып сағаты;

* мамандармен кездесулер;

* кәсіптік бағдар беру тақырыптары бойынша ата-аналар жиналысы және т.б.

Кәсіптік бағдар беру мақсатында мектеп оқушыларымен өзара әрекеттесу формалары:

* пәндік олимпиадаларға қатысу;

- * әртүрлі сипаттағы конкурстарға, жобаларға, іс-шараларға, байқауларға қатысу;
- * жоғары сынып оқушыларын сұрау және тестілеу;
- * кәсіптік бағдарлау сауалнамасы;
- * кәсіптік бағдар беру ойындары.

Мектеп оқушыларына кәсіптік бағдар беруге бағытталған іс-шаралар:

- * танысу мақсатында кәсіпорындар мен ұйымдарға экскурсиялар;
- * оқу орындары ұйымдастырған оқу орындарының көрмелері мен жәрмеңкелеріне бару;
- * Ашық есік күндерінде кәсіптік білім беру мекемелеріне бару;
- * мектеп сайтында кәсіптік бағдар беру бойынша ақпараттық материалдарды орналастыру.

Пояснительная записка

Цель: оказание профориентационной поддержки учащимся в процессе самоопределения и выбора сферы будущей профессиональной деятельности.

Задачи:

Сформировать положительное отношение к труду;

- Научить разбираться в содержании профессиональной деятельности;
- Научить соотносить требования, предъявляемые профессией, с индивидуальными качествами;
- Научить анализировать свои возможности и способности, (сформировать потребность в осознании и оценке качеств и возможностей своей личности);
- Выработать систему взаимодействия старшей ступени школы с учреждениями дополнительного и профессионального образования, а также с местными предприятиями.

Реализация плана предусматривает активное участие педагогов, родителей учащихся общеобразовательного учреждения, работодателей, сотрудников Центра занятости населения и иных заинтересованных лиц в проведении профориентационных мероприятий, направленных на подготовку востребованных в регионе профессиональных кадров.

Профессиональная ориентация в школе - это система учебно-воспитательной работы, направленной на усвоение учащимися необходимого объема знаний о социально-экономических и психофизических характеристиках профессий. Для благополучия общества необходимо, чтобы каждый выпускник школы находил, возможно более полное применение своим интересам, склонностям, не терял напрасно время, силы, средства в поисках своего места в системе общественного производства, на котором мог бы принести наибольшую пользу и получить глубокое удовлетворение от своего труда.

В школе профориентационная работа проводится администрацией учреждения, педагогом-профориентатором, классными руководителями, учителями-предметниками.

План работы осуществляется поэтапно с учетом возрастных особенностей учащихся, преемственности в содержании, формах и методах работы в начальной, основной, средней школе.

Основными направлениями профориентационной работе в школе являются:

- профессиональная информация: включает в себя сведения о мире профессий, личностных и профессионально важных качествах человека, существенных для самоопределения, о системе учебных заведений и путях получения профессии, о потребностях общества в кадрах.
- профессиональное воспитание: включает в себя формирование склонностей и профессиональных интересов школьников. Сущность педагогической работы по профессиональному воспитанию заключается в том, чтобы побуждать учащихся к участию в разнообразных формах учебной и внеклассной работы, общественно-полезному и производственному труду, к активной пробе сил.

Важно, чтобы школьник пробовал себя в самых различных видах деятельности.

- профессиональная консультация: изучение личности учащегося, носит индивидуальный характер. Классный руководитель может использовать такие методы работы как наблюдение за деятельностью и развитием учащихся, изучение результатов их учебной и внеучебной деятельности, анкетирование, составление психолого-педагогических характеристик учащихся.

Формы работы:

- профориентационные уроки;
- экскурсии;
- классный час по профориентации;
- встречи со специалистами;
- родительские собрания по профориентационной тематике и т.д.

Формы взаимодействия с учащимися школы с целью профориентации:

- участие в предметных олимпиадах;
- участие в конкурсах, проектах, мероприятиях, соревнованиях различной направленности;
- анкетирование и тестирование старшеклассников;
- профориентационные опросники;
- профориентационные игры.

Мероприятия, ориентированные на профориентацию школьников:

- экскурсии на предприятия и в организации с целью ознакомления;
- посещение выставок-ярмарок учебных мест, организованных учебными заведениями;
- посещение учреждений профессионального образования в Дни открытых дверей;
- расположение информационных материалов по профориентации на школьном сайте.

№	Іс-шараның атауы Название мероприятия	Аяқтау формалары Результат выполнения	Сынып Класс	Жауаптылар Ответственные	Мерзімі Сроки исполнения
1	Нормативтік-құқықтық құжаттарды зерделеу. 2024-2025 оқу жылына арналған кәсіптік бағдар беру жұмысының жоспарын әзірлеу. Изучение нормативно-правовых документов. Разработка плана профориентационной работы на 2024-2025 учебный год	Мектеп директоры бекітеді. Утверждаются директором школы		Кәсіби бағдар беруші педагог Педагог-профориентатор	Қыркүйек Сентябрь
2	2023-2024 оқу жылындағы кәсіптік бағдар беру жұмысының нәтижелеріне талдау жүргізу (9,11 сынып түлектерін кәсіптік оқу орындарына түсу мәселелері). Проведение анализа результатов профориентационной работы за 2023–2024 учебный год (вопросы трудоустройства и поступления в профессиональные учебные заведения выпускников 9,11 классов).	Анықтама Наличие справок	9-11 сынып класс	Кәсіби бағдар беруші педагог, Сынып жетекшілер Педагог-профориентатор, Классные руководители	Қыркүйек Сентябрь
3	Кәсіптік бағдар беру кабинетіндегі материалдарды жаңарту және өзекті ақпараттармен жүйелі қамтамасыз ету бойынша әдістемелік материалдармен толықтыру. Обновление материалов в профориентационном кабинете и комплектование методическими материалами по системному обеспечению актуальной информацией	Әдістемелік материалдар, таратылу материалдары. Методические материалы, буклеты,раздаточные материалы		Кәсіби бағдар беруші педагог Педагог-профориентатор	Жыл бойы В течении года
4	2024-2025 оқу жылына арналған 1-11 сынып оқушыларының тізімін жасау. Составление списка учащихся с 1 по 11класс на 2024-2025 учебный год	Оқушылардың тізімі Список учащихся	1-11 Сынып Класс	Сынып жетекшілер Классные руководители	Қыркүйек Сентябрь
5	Мектеп сайтында, “instagram” платформасында кәсіптік бағдар беру бойынша ақпаратты жүктеу. Размещение информации по профориентации на школьном сайте, на платформе “instagram”	Сілтеме Ссылка		Кәсіби бағдар беруші педагог Педагог-профориентатор	Жыл бойы В течении года
Мекемелермен қатынасу					

Взаимодействие с организациями					
6	<p>Қаланың кәсіпорындары мен ұйымдарына экскурсиялар өткізу</p> <p>Проведение экскурсий на предприятия и организации города</p>	Фото-отчет	5-11 Сынып класс	<p>Директордың ТЖ орынбасары Кәсіби бағдар беруші педагог Сынып жетекшілер</p> <p>Зам.директора по ВР Педагог-профориентатор Кл.руководители</p>	Жыл бойы В течении года
7	<p>9 және 11 сынып оқушыларын колледждер мен жоғары оқу орындарына «Ашық есік» күндеріне апару</p> <p>Посещение учащимися 9 и 11 классов учреждений профессионального образования в Дни открытых дверей колледжей и ВУЗов</p>	Фото-отчет	9-11 Сынып класс	<p>Кәсіби бағдар беруші педагог Сынып жетекшілер</p> <p>Классные руководители Педагог-профориентатор</p>	Жыл бойы В течении года
Оқушылармен жұмыс Работа с обучающимися					
8	<p>«Мамандықтар әлемі» дөңгелек үстел өткізу</p> <p>Круглый стол «Мир профессии»</p>	Фото-отчет	1-4 Сынып класс	<p>Директордың ТЖ орынбасары Кәсіби бағдар беруші педагог Сынып жетекшілер</p> <p>Зам.директора по ВР Классные руководители Педагог-профориентатор</p>	Қыркүйек Сентябрь
9	<p>Ойын «Барлық мамандықтар қажет, барлық мамандықтар маңызды»</p> <p>Игра «Все профессии нужны, Все профессии важны»</p>	Фото-отчет	1-4 сынып класс	<p>Кәсіби бағдар беруші педагог Сынып жетекшілер</p> <p>Педагог-профориентатор Классный руководитель</p>	В течении года

10	Сынып сағаты «Ата-анамыздың кәсіптері» Классный час «Профессии наших родителей»		2-4 сынып 2-4 классы	Сынып жетекшілер Кл.руководители	Қараша Ноябрь
11	«Менің қаламдағы жұмысшы мамандықтар» сурет көрмесі Конкурс рисунков «Рабочие профессии в моем городе»	Фото-отчет	3-4 сынып 3-4 классы	Кәсіби бағдар беруші педагог Сынып жетекші Педагог-профориентатор Классный руководитель	Ақпан Февраль
12	«Мамандық таңдай біл» ойыны Игра «Путешествие в мир профессий»		5-6 сынып 5-6 классы	Кәсіби бағдар беруші педагог Сынып жетекші Педагог-профориентатор Классный руководитель	Қараша Ноябрь
13	«Менің сүйікті мамандығым» эссе жазу «Моя любимая профессия» написать эссе		5-7 сынып 5-7 классы	Кәсіби бағдар беруші педагог Сынып жетекші	Желтоқсан Декабрь
14	Оқушылардың кәсіби дағдыларын дамыту мақсатында «Мен мамандықтар әлеміндемін» кәсіптік бағдар беру ойынын өткізу. Проведение профориентационной игры «Я в мире профессий» для развития профессиональных навыков учащихся.	Информация, фотоотчет	5-8 Сынып Класс	Кәсіби бағдар беруші педагог Педагог-профориентатор	В течении года
15	«Мамандықты тап» кәсіптік бағдар беру ойыны Профориентационная игра «Угадай профессию»		7-8 сыныптар 7-8 классы	Кәсіби бағдар беруші педагог Сынып жетекші Педагог-профориентатор Классный руководитель	Қаңтар Январь
16	«Мамандық күні» Мектептің әлеуметтік желісінде жариялау (мамандық өкілдерімен сұхбат)	видео-материалы Ссылка	9-11 сынып класс	Директордың ТЖ орынбасары	Қазан Октябрь

	Еңбегі адал-Жас өрен» жобасы бойынша «День профессии» Публикация в социальной сети школы (интервью с представителями профессии) По проекту» Еңбегі адал-Жас Орен"			Кәсіби бағдар беруші педагог Сынып жетекші Зам.директора по ВР Педагог-профориентатор Классный руководитель	
17	«Мамандықтар әлемін ашамыз» мектепшілік байқау «Открываем мир профессии» внутришкольный конкурс		8-11 сынып 8-11 классы	Директордың ТЖ орынбасары Кәсіби бағдар беруші педагог Сынып жетекші Зам.директора по ВР Педагог-профориентатор Классный руководитель	Қараша Ноябрь
18	«Кім болғым келеді?» әңгімелесу Жаңа мамандықтар атласы Беседа «Кем хочу быть?» Атлас современных профессии		8-10 сынып 8-10 классы	Кәсіби бағдар беруші педагог Психолог Педагог-профориентатор Психолог	Қаңтар Январь
19	Мамандықтар марафоны Марафон профессии		1-11 сынып 1-11 классы	Директордың ТЖ орынбасары Кәсіби бағдар беруші педагог Сынып жетекші Зам.директора по ВР Педагог-профориентатор Классный руководитель	Қаңтар Январь
20	Әңгімелесу өткізу «Мамандықтар әлемі» Hard skills және soft skills-бұл не?!	Презентация	7-11 Сынып класс	Директордың ТЖ орынбасары	Ақпан Февраль

	Проведение бесед «В мире профессии» Hard skills и soft skills – что это такое?!			Кәсіби бағдар беруші педагог Сынып жетекші Зам.директора по ВР Педагог-профориентатор Классный руководитель	
21	«Мен және менің болашақ мамандығым» ҰБТ мен ҚА дайындық «Я и моя будущая профессия» подготовка к ИА и ЕНТ		11 сынып 11 классы	Кәсіби бағдар беруші педагог Психолог Педагог-профориентатор Психолог	Ақпан Февраль
22	Климовтың болашақ мамандығын анықтау әдісі Методика Климова для определения будущей профессии	Протокол	9-11 сынып 9-11 классы	Кәсіби бағдар беруші педагог Психолог Педагог-профориентатор Психолог	Ақпан Февраль
23	«Маман және мамандық» кеңес беру «Профессия-специальность» консультирование		9-11 сынып 9-11 классы	Кәсіби бағдар беруші педагог Психолог Педагог-профориентатор Психолог	Наурыз Март
24	Болашақ мамандықты таңдау бойынша «Колледж өкілдерімен кездесулер» «ЖОО өкілдерімен кездесулер» «Встречи с представителями колледжей» «Встречи с представителями ВУЗов» по профориентации выбора будущей профессии».	Фото-отчет Хаттама Протокол	9-11 сынып 9-11 класс	Директордың ТЖ орынбасары Кәсіби бағдар беруші педагог Зам.директора по ВР Педагог-профориентатор	Сәуір Апрель
Ата-аналармен жұмыс Работа с родителями					
25	Ата-аналар үшін колледждер, арнаулы орта оқу орындары, жоғары оқу орындары туралы ақпарат жасау	Информация	Ата-аналар Родители	Кәсіби бағдар беруші педагог	В течении года

	Составить информацию для родителей о колледжах, средне-специальных учебных заведениях, ВУЗах			Педагог-профориентатор	
26	<p>Кәсіптік өзін-өзі анықтау мәселесі бойынша ата-аналармен жеке консультациялар өткізу, колледждер туралы және кәсіптік бағдарлау мәселелері бойынша</p> <p>Проведение индивидуальных консультации с родителями по вопросу профессионального самоопределения, информация о колледжах и по проблемам профориентации</p>	Журнал Информация	Ата-аналар Родители	<p>Кәсіби бағдар беруші педагог</p> <p>Педагог-профориентатор</p>	В течении года
27	<p>9,11 сынып оқушыларының ата-аналар жиналысын өткізу</p> <p>«Колледж өкілдерімен кездесулер»</p> <p>«Мамандық таңдау – болашақты таңдау "кәсіптік бағдарлау бойынша</p> <p>«ЖОО өкілдерімен кездесулер»</p> <p>Проведение родительских собраний учащихся 9,11 классов</p> <p>«Встречи с представителями колледжей»</p> <p>«Встречи с представителями ВУЗов» по профориентации «Выбор профессии – выбор будущего».</p>	<p>Фото-отчет</p> <p>Хаттама</p> <p>Протокол</p>	Ата-аналар Родители	<p>Директордың ТЖ орынбасары</p> <p>Кәсіби бағдар беруші педагог</p> <p>Зам.директора по ВР</p> <p>Педагог-профориентатор</p>	<p>Сәуір</p> <p>Апрель</p>
28	<p>«Оқушыларға қорытынды емтиханды сәтті тапсыру үшін қалай көмектесемін» 9,11 сынып оқушыларының ата-аналарымен жиналыс өткізу</p> <p>Родительское собрание «Как помочь ребенку успешно сдать выпускные экзамены» родители учащихся 9,11 классов.</p>	<p>Презентация</p> <p>Хаттама</p> <p>Протокол</p>	Ата-аналар Родители	<p>Директордың ТЖ орынбасары</p> <p>Кәсіби бағдар беруші педагог</p> <p>Психолог</p> <p>Зам.директора по ВР</p> <p>Педагог-профориентатор</p> <p>Психолог</p>	В течении года